

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Tdo/69/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8214010231                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.03.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Šišková            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:8214010231.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudkýň JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obvineného P. R. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 31. marca 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného P. R. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2018, sp. zn. 10To/1/2018, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. R. odmieta.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 26. októbra 2017, sp. zn. 2T/109/2014 bol obvinený P. R. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný vinným zo spáchania:

v bode 1) vyššie označeného rozsudku zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona,

v bode 1), 2), 3) vyššie označeného rozsudku pokračujúceho zločinu výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona

a v bode 4) vyššie označeného rozsudku zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona

na tom skutkovom základe, že

1) v doposiaľ presne nezistenom čase dňa 14. júna 2012 sa na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> pod nickom „U.“ skontaktoval s poškodenou K.J., nar. XX. J. XXXX, o ktorej vedel, že na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> vystupuje pod nickom „B.“, ktorej sa predstavil pod falošnou identitou ako policajt z kriminálnej polície z Košíc, kde pod falošnou zámenkou dolapenia neidentifikovateľného pedofila z Košíc a pod hrozbou finančnej pokuty a toho, že pôjde do väzenia, ju nútil k vyhotoveniu fotografií svojho

celého nahého tela, na čo poškodená pod hrozbou a zo strachu o svoj život a zdravie si sama odphotila svoje nahé telo a 15 fotografií svojho nahého tela umiestnila na sociálnu sieť <http://pokec.azet.sk>, kde po uložení si týchto fotografií ju na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> opäť požiadal o vyhotovenie ďalších fotografií s intímnymi detailmi jej nahého tela, kde s touto jeho požiadavkou poškodená nesúhlasila,

2) v doposiaľ presne nezistenom čase v roku 2010 sa na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> pod nickom „U.“ skontaktoval s poškodenou L.V., nar. XX. P. XXXX, o ktorej vedel, že na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> vystupuje pod nickom „C. XXXX“, ktorej sa predstavil pod falošnou identitou ako policajt z kriminálnej polície, kde pod falošnou zámenkou dolapenia neidentifikovateľného páchatela, ktorý sa mal dopustiť znásilnenia, ju požiadal o vyhotovenie fotografií svojho nahého tela, na čo poškodená si sama odphotila svoje nahé telo od pol pásu nahor a doposiaľ presne nezistený počet týchto fotografií mu odoslala na jeho emailovú adresu U., kde po doručení týchto fotografií ju na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> opäť požiadal o vyhotovenie ďalších fotografií s intímnymi detailmi jej celého nahého tela, kde s touto jeho požiadavkou poškodená nesúhlasila,

3) v doposiaľ presne nezistenom čase v období od 01. januára 2012 do 30. júna 2012 sa na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> pod nickom „B.“ skontaktoval s poškodenou M.S., nar. XX. P. XXXX, o ktorej vedel, že na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> vystupuje pod nickom „L.-L.“, ktorej sa predstavil pod falošnou identitou ako policajt, kde pod falošnou zámenkou dolapenia neidentifikovateľného páchatela ju požiadal o vyhotovenie fotografií svojho nahého tela, na čo poškodená si sama odphotila svoje nahé telo od pol pásu nahor a od pol pásu nadol a 5 týchto fotografií mu odoslala na jeho emailovú adresu B., kde po doručení týchto fotografií ju na sociálnej sieti <http://pokec.azet.sk> opäť požiadal o vyhotovenie ďalších fotografií s intímnymi detailmi jej celého nahého tela, kde s touto jeho požiadavkou poškodená nesúhlasila,

4) v doposiaľ presne nezistenej dobe v mesiaci september roku 2010 na doposiaľ presne nezistenom mieste v obci C., okr. Q. v motorovom vozidle doposiaľ nezistenej značky a evidenčného čísla mal dobrovoľnú sľuž s maloletou L. V., nar. X. P. XXXX, hoci mal vedomosť o tom, že nedovŕšila pätnásť rokov, kde týmto konaním nebola spôsobená žiadna ujma na zdraví maloletej L. V.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 80 (osemdesiat) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd prvého stupňa vyššie označeným rozsudkom zároveň zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/123/2012 z 13. decembra 2012, ktorým bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a v rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 z 23. mája 2013, ktorým bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený a prokurátor Okresnej prokuratúry Bardejov odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom z 25. apríla 2018, sp. zn. 10To/1/2018 podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku na podklade odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Bardejov, zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obvineného uznal vinným zo spáchania už „len“ zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona (pretože zo spáchania ostatných v rozsudku okresného súdu uvedených trestných činov bol obvinený právoplatne uznaný vinným rozsudkom súdu prvého stupňa, sp. zn. 2T/187/2013 z 26. marca 2014; následne došlo k spojeniu uvedenej veci s vecou okresného súdu sp. zn. 2T/109/2014) na tom skutkovom základe, že

v doposiaľ presne nezistenej dobe v mesiaci september roku 2010 na doposiaľ presne nezistenom mieste

v obci C., okres Q. v motorovom vozidle doposiaľ nezistenej značky a evidenčného čísla mal dobrovoľnú súlož s maloletou L.V., nar. X. P. XXXX, hoci mal vedomosť o tom, že nedovŕšila pätnásť rokov, kde týmto konaním nebola spôsobená žiadna ujma na zdraví maloletej L.V.

Za to, ako aj za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a pokračujúci zločin výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona, z ktorých bol uznaný vinným už spomínaným rozsudkom súdu prvého stupňa, sp. zn. 2T/187/2013 z 26. marca 2014 mu bol uložený:

1) za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a pokračujúci zločin výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona krajský súd zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia,

2) za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, za použitia § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona krajský súd zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona krajský súd zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/123/2012 z 13. decembra 2012, ktorým bol obvinenému pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 319 Trestného poriadku krajský súd odvolanie obvineného zamietol.

Proti naposledy uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený P. R. vo svoj prospech v zákonom stanovenej lehote dovolanie, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Miloša Kaščáka, advokáta so sídlom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova 10, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

V súvislosti s dovolacím dôvodom vyplývajúcim z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že mu nebolo umožnené, aby sa obhajoval prostredníctvom obhajcu. Hoci pred súdom takúto požiadavku vyhlásil, toto právo mu bolo odopreté. Ním podané odvolanie nemohol odôvodniť, pretože mu do dnešného dňa nebol doručený rozsudok okresného súdu. Rovnako tak mu nebol doručený ani rozsudok krajského súdu, len po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody mu bola poskytnutá kópia príslušníkom ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Nedoručením rozsudku okresného súdu došlo podľa názoru obvineného, k porušeniu rovnosti zbraní medzi stranami konania, princípu kontradiktórnosti konania a v dôsledku toho aj k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že krajský súd nesprávne použil iné hmotnoprávne ustanovenie, a to konkrétne § 42 ods. 2 Trestného zákona, pretože obvinenému mal uložiť súhrnný trest nielen k trestnému rozkazu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/123/2012 z 13. decembra 2012, ale aj k rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 z 23. mája 2013.

V tejto súvislosti vyčítal ešte dovolateľ krajskému súdu, že mu nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, hoci sa ku skutku priznal. A obom súdom nižšieho stupňa (tak

okresnému, ako aj krajskému) vyčítal, že pri ukladaní trestu neprihliadli na odstup času, ktorý uplynul od spáchania skutku. Pritom neprejednaním trestnej veci v primeranom čase, dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obvinený v tejto súvislosti ešte poukázal na rozhodovaciu činnosť tak ústavného súdu, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá neprimerané prietahy zo strany štátu považuje za dôvod pre aplikáciu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona ako určitej formy odškodnenia za porušenie práv obvineného.

V podstate z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Trestného poriadku, § 125 Trestného zákona, § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvineného P. R., zrušil oba vyššie označené rozsudky tak okresného, ako aj krajského súdu a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bardejov (ďalej aj „prokurátor“) vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že námietky týkajúce sa nedoručenia rozsudkov oboch súdov sú neopodstatnené, pretože súdy postupovali podľa § 44 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ obvinený namietal, že krajský súd mu mal uložiť súhrnný trest aj vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 z 23. mája 2012, žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo tak mal krajský súd urobiť, pritom krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil svoj postup pri ukladaní súhrnného trestu, s čím sa prokurátor stotožnil. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona prokurátor uviedol, že túto okolnosť krajský súd správne nepriznal, pretože zo strany obvineného nedošlo k úprimnému oľutovaniu spáchanej trestnej činnosti tak, ako to požaduje ustanovenie § 36 písm. l) Trestného zákona. Vo vzťahu k námietke dovolateľa, že súdy nižšieho stupňa nezohľadnili v prejednávanej veci dĺžku konania, prokurátor uviedol, že súdy rozhodli v primeranej lehote, o dĺžku konania sa svojím správaním obvinený pričínil a zo strany obvineného, ale ani jeho advokáta nebola podaná sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 57 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 5/2007).

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného

prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie publikované pod číslom 7 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 1/2011), právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku).

Porušenie svojho práva na obhajobu v prejednávanej veci videl dovolateľ predovšetkým v tom, že mu napriek jeho vyhláseniu, že sa chce v prebiehajúcom trestnom konaní obhajovať prostredníctvom obhajcu, toto právo bolo odopreté.

Z predloženého spisu je zrejmé, že v posudzovanej veci v konaní pred okresným súdom obvinený pôvodne obhajcom najprv ustanoveným a následne zvoleným (JUDr. Miloš Kaščák) na podklade plnej moci z 2. apríla 2015, zastúpený bol. Potom, čo mu obhajca vypovedal plnú moc (6. marca 2017), obvinený naozaj na hlavnom pojednávaní 12. júna 2017 predniesol svoju požiadavku byť obhajcom zastúpený, ďalej uviedol, že má prísľub obhajcu z Prešova, že ho bude po zložení zálohy obhajovať. Po tomto prednese bolo hlavné pojednávanie odročené práve za účelom predloženia plnomocenstva zo strany obvineného súdu a vykonania ďalších úkonov na 12. septembra 2017. V uvedený deň sa však obvinený hlavného pojednávania nezúčastnil a súd prvého stupňa hlavné pojednávanie odročil na 26. októbra 2017. Obvinený svoje právo na zvolenie obhajcu do momentu konania hlavného pojednávania 26. októbra 2017, kedy došlo aj k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku, nevyužil. Pritom lehotu viac ako štyroch mesiacov na zvolenie si obhajcu aj najvyšší súd považuje za viac ako primeranú. Na spomínanom hlavnom pojednávaní, ako to vyplýva zo zápisnice o tomto úkone, obvinený nepredniesol žiadne námietky voči jeho konaniu, nepožiadaval o jeho odročenie z dôvodu, že si chce obhajcu zvoliť a ani nepožiadaval súd o jeho ustanovenie z iného dôvodu (v jeho prípade nešlo o povinnú obhajobu), preto v tomto smere neexistovali žiadne prekážky, ktoré by vykonaniu hlavného pojednávania 26. októbra 2017 bránili. Následne si obvinený v odvolacom konaní obhajcu sám zvolil.

Z uvedeného je nepochybne zrejmé, že právo obvineného na obhajobu vykonaním hlavného pojednávania 26. októbra 2017 bez obhajcu zjavne porušené nebolo.

V súvislosti s dovolacím dôvodom vyplývajúcim z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený ďalej namietal, že mu neboli doručené rozsudky ani okresného a ani krajského súdu.

Z predloženého spisového materiálu, a to najmä doručenky poštového doručovateľa, je však zrejmé, že rozsudok krajského súdu bol obvinenému doručený 19. júna 2018.

Rozsudok okresného súdu bol obvinenému doručený v súlade s ustanovením § 66 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého ak nebol adresát zásielky zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, doručí sa inej dospelej osobe bývajúcej v tom istom byte alebo v tom istom dome, alebo zamestnanej na tom istom pracovisku, ak je ochotná písomnosť prevziať a jej odovzdanie obstať. Ak niet takej osoby, písomnosť sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom vyrozumie, kde a kedy si ju môže vyzdvihnúť. Písomnosť sa považuje za doručенú dňom, keď bola uložená, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že okresný súd doručoval obvinenému v úvode označený rozsudok prostredníctvom pošty, na adresu, ktorú obvinený na účely doručovania uviedol. Z doručenky poštového doručovateľa je ďalej zrejmé, že obvinený na uvedenej adrese nebol opakovane zastihnutý, a

to 13. a 14. novembra 2017, preto bola zásielka obsahujúca rozsudok súdu prvého stupňa 14. novembra 2017 uložená na pošte. Obvinený si však uložení zásielku nevyzdvihol, preto sa v súlade s citovaným ustanovením § 66 ods. 3 Trestného poriadku považuje za doručení tretí pracovný deň od jej uloženia, ktorým je 17. november 2017, a to aj keď sa obvinený o uložení zásielky nedozvedel.

Na tomto mieste je nutné pripomenúť, že obvinený má v trestnom konaní nielen práva, ale aj povinnosti, medzi ktoré nepochybne patrí aj povinnosť prebrať si zásielky orgánov činných v trestnom konaní a súdu. S neplnením tejto povinnosti je potom spojený následok napríklad v podobe, že písomnosť sa považuje za doručení, aj keď sa obvinený o jej obsahu nedozvedel, prípadne môže viesť k aplikácii zaistovacích úkonov, napríklad väzby.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní v tejto súvislosti poukazoval na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňujúcu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov doručovať obvinenému jednotlivé vyjadrenia strán v konaní, aby sa obvinený s nimi mohol oboznámiť a na ne reagovať, prípadne sa brániť, k tomu je potrebné uviesť, že obvineným namietané rozhodnutia sa vzťahujú na situácie, keď orgány činné v trestnom konaní alebo súdy svoju povinnosť zaslať vyjadrenie strany v konaní obvinenému ignorujú, nie však na situáciu, že spomínané inštitúcie si túto svoju povinnosť splnia, no obvinený si doručovanú zásielku nepreberie, a preto sa v súlade so zákonom považuje za doručení.

Navyše z obsahu predloženého spisu je ďalej zrejmé, že obvinený bol prítomný pri vyhlásení rozsudku okresného súdu na spomínanom hlavnom pojednávaní konanom 26. októbra 2017, kedy si okrem výroku napadnutého rozsudku vypočul aj jeho stručné odôvodnenie. V písomne podanom odvolaní proti dotknutému rozsudku jeho nedoručenie nenamietal a možnosť zúčastniť sa verejného zasadnutia o jeho odvolaní a odvolaní okresného prokurátora, kedy mohol nedoručenie rozsudku namietat, nevyužil.

Pritom podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Vyššie rozvedené námietky obvineného teda dovolací dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zjavne nenapĺňajú.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súvislosti s vyššie uvedeným dovolacím dôvodom obvinený namietal, že krajský súd nepostupoval správne, keď mu neuložil súhrnný trest aj vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 z 23. mája 2013.

Napriek tomu, že obvinený, ako na to správne poukázal prokurátor vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu, žiadne konkrétne dôvody opodstatňujúce záver, že krajský súd nepostupoval pri neuložení súhrnného trestu správne, neuviedol, pritom úlohou dovolacieho súdu nie je domýšľať si, či hľadať, v čom by mohli spočívať konkrétne dôvody obvineného námietok (primerane napríklad rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 518/2019), najvyšší súd konštatuje, že krajský súd v tomto smere postupoval správne a svoj postup v dôvodoch rozsudku (strana 6 a 7) aj zrozumiteľne vysvetlil.

Podľa § 42 ods. 1 Trestného poriadku ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný

trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Nad rámec už uvedeného vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 42 ods. 1 Trestného zákona najvyšší súd pripomína, že súhrnný trest je možné ukladať len za zbiehajúce sa trestné činy, teda zjednodušene povedané len za trestné činy, medzi spáchaním ktorých nebol vyhlásený žiaden odsudzujúci rozsudok, a to aj keď bol následne zrušený, ak v konečnom dôsledku páchatel bol v dotknutom trestnom konaní právoplatne odsúdený (v prípade trestného rozkazu sa jeho vyhlásením rozumie jeho doručenie obvinenému - § 353 ods. 8 Trestného poriadku).

Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa obvinený v posudzovanej veci dopustil 14. júna 2012, pokračujúceho zločinu výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona 30. júna 2012 (dátum spáchania posledného čiastkového útoku) a zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona v septembri 2010. Skutku vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 sa obvinený dopustil 11. apríla 2011.

Medzi septembrom 2010 (zločin sexuálneho zneužívania) a 11. aprílom 2011 (skutok vo veci sp. zn. 4T/61/2012) bol obvinenému dňa 8. marca 2011 doručený trestný rozkaz (právoplatný 17. marca 2011) vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/16/2011, ktorý zbíhanie medzi týmito trestnými činmi prerušil, a preto nebolo možné za ne ukladať jeden súhrnný trest.

Tomuto záveru nebráni ani skutočnosť, že vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/16/2011 sa na odsúdeného medzičasom hľadí, akoby nebol odsúdený, pretože zahľadenie odsúdenia na skutočnosť, že doručený trestný rozkaz v uvedenej veci prerušil zbíhanie dotknutých trestných činov, nemá vplyv (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 59 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 7/2018).

Zbíhanie trestného činu, ktorý obvinený spáchal 11. apríla 2011 vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/61/2012 a ďalších dvoch trestných činov spáchaných v prejednávanej veci, a to zločinu vydierania (spáchaného 14. júna 2012) a pokračujúceho zločinu výroby detskej pornografie (spáchaného 30. júna 2012) prerušuje doručenie trestného rozkazu vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/105/2011 z 21. októbra 2011 (právoplatného 11. januára 2012), doručenie trestného rozkazu vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/82/2011 15. decembra 2011, vyhlásenie rozsudku v tej istej veci 17. mája 2012, a to aj keď tieto dve rozhodnutia boli následne v procese trestného konania zrušené, pretože v dotknutej trestnej veci bol obvinený právoplatne odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/34/2012 zo 6. decembra 2012.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený ďalej namietal, že hoci sa k spáchaniu trestnej činnosti v posudzovanej veci priznal, krajský súd mu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona nepriznal.

V tejto súvislosti je ale potrebné uviesť, že otázka zisťovania, respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) - rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 18 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov číslo 2/2015 (ďalej aj „R 18/2015“).

Z výroku v úvode označeného rozsudku krajského súdu je zrejmé, že spomínaný súd zistil u obvineného

len priťažujúce okolnosti [podľa § 37 písm. h) a písm. m) Trestného zákona] a v súlade s týmto zistením trestné sadzby, podľa ktorých ukladal, či už úhrnný alebo súhrnný trest, a to najmä ich dolnú hranicu (keďže oba tresty ukladal na samej dolnej hranici, úprava hornej hranice, teda jej zvýšenie v súlade s asperačnou - zostrovacou zásadou vyplývajúcou z ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona nemala v prejednávanej veci reálny vplyv na výšku ukladaného trestu), správne upravil postupom podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona, teda zvýšil o jednu tretinu z rozdielu medzi ich hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Trestného zákona). Podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona je možné páchateľovi takéhoto trestného činu uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od štyroch do desiatich rokov, rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou trestnej sadzby v tomto prípade predstavuje šesť rokov a jednu tretinu z tohto rozdielu dva roky, teda dolnou hranicou trestnej sadzby po úprave je šesť rokov. Podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona je možné uložiť páchateľovi takéhoto trestného činu trest odňatia slobody v rozmedzí od troch do desiatich rokov, rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou trestnej sadzby v tomto prípade predstavuje sedem rokov a jednu tretinu z tohto rozdielu dva roky a štyri mesiace, dolnou hranicou po úprave je potom päť rokov a štyri mesiace.

Žiadne poľahčujúce okolnosti krajský súd vo výroku svojho rozsudku neuviedol, pritom zisťovanie, respektíve zhodnotenie (ne)existencie poľahčujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (R 18/2015).

Námietkou obvineného, že krajský súd mu nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, hoci sa priznal, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona teda zjavne naplnený nebol.

Napriek tomu, nad rámec uvedeného, najvyšší súd len dopĺňa, že podľa § 36 písm. l) Trestného zákona poľahčujúcou okolnosťou je okrem iného to, že páchateľ sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval. Teda len samotné priznanie pre naplnenie tejto poľahčujúcej okolnosti nestačí, ale páchateľ zároveň musí trestný čin úprimne oľutovať.

Z predloženého spisu je zrejmé, že obvinený sa v počiatočnej fáze hlavného pojednávania k spáchaniu žalovanej trestnej činnosti nepriznal. Urobil tak až po vykonaní takmer celého dokazovania (pred čítaním listinných dôkazov podľa § 269), teda pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov, aj to len vo vzťahu ku skutkom 1 až 3, ku skutku 4 sa nepriznal, čo o úprimnej ľútosti z jeho strany nesvedčí. Krajský súd preto dospel k správne mu záveru, že obvinený podmienky pre priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona nesplnil.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku videl obvinený aj v tom, že oba sudy tak okresný, ako aj krajský neaplikovali v jeho prípade ustanovenie § 39 Trestného zákona upravujúce mimoriadne zníženie trestu s ohľadom na podľa jeho názoru neprimeranú dĺžku konania.

Je potrebné obhajobe prisvedčiť, že podľa ustálenej súdnej praxe dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obtiažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach je takou okolnosťou prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 10 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 1/2011).

Na strane druhej však dôvodom dovolania je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, a to navyše podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (nie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby alebo nepoužitia ustanovení [v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] o mimoriadnom znížení trestu (§



39 Trestného zákona) alebo podmienenom odklade výkonu trestu odňatia slobody (§ 49 Trestného zákona) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 86 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 7/2015.

Už z vyššie uvedeného je zrejmé, že obvinenému bol či už úhrnný alebo súhrnný trest uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby, pritom námietka, že súdy nižšieho stupňa mali pri ukladaní trestov zároveň aplikovať ustanovenie § 39 Trestného zákona žiaden dovolací dôvod nenapĺňa.

Navyše nad rámec uvedeného najvyšší súd už len dopĺňa, že dĺžka konania je dôvodom pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona len ak sa o dĺžku konania obvinený nepričinil, pritom v prejednávanej veci si napríklad okresný súd musel prítomnosť obvineného na hlavnom pojednávaní konanom 26. októbra 2017 zabezpečiť jeho predvedením. Taktiež sa žiada uviesť, že podstatnú časť trestnej činnosti obvinený spáchal v roku 2012 (prevažne v júni), pritom právoplatne bol odsúdený v apríli 2018, teda ani nie po šiestich rokoch. Takúto dobu aj s ohľadom na početnosť spáchaných skutkov, závažnosť konania nie je možné ani podľa názoru najvyššieho súdu považovať za neprimerane presahujúcu dĺžku konania v iných porovnateľných veciach.

Nakoľko obvinený P. R. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.